

PANDEMIC TOUR 2020 BELAKO

Belako taldearen ilusio kutsakorrek pantaila zeharkatzen duenean

IRENE ELORZA

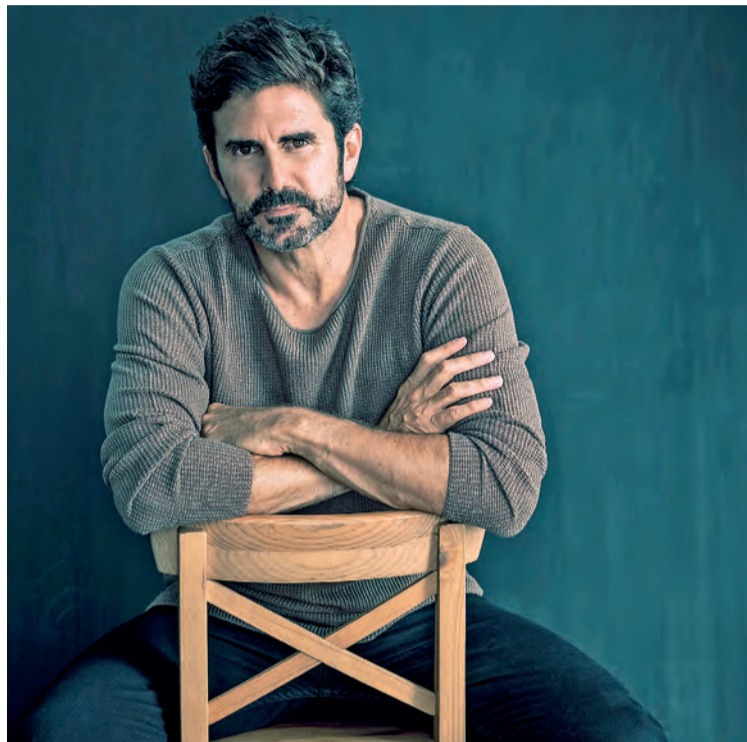
Pandemiaren garairik gogorrean lehen lerroan lanean aritu zen Hernán Zin dokumentalista argentinarra, osasun-larrialdiaren errealitatea *57 días* eta *2020* lanetan islatzen. Handik gutxira, ustekabeko dei bat jaso zuen: Belako taldeak pandemia garaian munduan egitekoa zen lehen bira prestatzen hasiak ziren eta abentura hura dokumental batean jaso nahi zuten. “Egun batean deitu zidaten eta hurrengo egunean filmatzen hasi nintzen”, dio idazle eta zuzendariak. “Ospitaletan egon ondoren arnasa hartzea bezalakoak izan zen gazte hauen ilusioa ikustea, pandemiaren alderik ilunenean egunero ikusten nuen guztiaren kontrapuntua izan zelako; zoragarria izan da”, gaineratu du Zinek.

Egileari on egin zion proiektuak eta horregatik hiru eguneko lan bat izango zena (kontzertu bakoitzeko

filmaketa egun bat) zortzi hilabete-ko proiektu bihurtu zen. Zuzendariaren ustez, “ez da beharrezkoa Belakoren jarraitzailea izatea denoi gertatu zaigunaz jabetzeko; hau da, guztiok berrasmatu behar izan genituen geure buruak garai hartan eta taldeko kideengan ikusten duzun samurtasuna eta bizitzeko ilusioa zoragarriak dira”.

Gelditu eta berrasmatu

AEBn kontzertuak ematen ari zirela lehertu zen pandemia. Nazioarteko bira bertan behera utzi eta etxera itzuli zen Belako laukotea. Cris, Josu, Lander eta Lore ez dira geldirik egoten dakiten horietakoak eta berehala hasi ziren egoerari buelta nola eman pentsatzen. Besteren artean, autozineetan kontzertuak ematea otu zitzaion. Hasieran txantxa zena ideia egingarria bihurtu zen. Madrilen, Denian eta Getxon joko zuten, aire librean ospatuko zen minibira batean.

Hernán Zin idazle eta zuzendaria.

PACO NAVARRO

Horrela azaltzen du Lander Zalakin bateria-jotzaileak: “Buruhauste handiak izan genituen zeren nolabaiteko erantzukizuna zen; eta, bestalde, urduritasuna sentitzen genuen zer gertatuko zen ez genekielako. Jotzen hasi eta jendearen poza eta erantzuna ikusita sekulako energia sentitu genuen, hamar urte hauetan beste ezerk eman ez diguna”.

Hernán Zinen arabera, erabateko erokeria batean murgildu ziren guztiak. Protokoloak erkidego batetik bestera aldatzen ziren eta neurriak ere sarri-sarri berrikusten ziren. “Ni ohituta nengoan pandemian filmatzen baina egoerak berekin zekarren guztiarekin bira bat antolatzea eta egitea oso ausarta da”, dio. “Nahi dutena oso garbi duen gazte talde engaiatu eta ilusioz bete aurkitu nuen Belakon eta haiekin maitemintzen hasi nintzen; filmeko ikusleak maiteminduko diren bezalaxe”.

Lander ‘Belako’-k aitortu duenez, taldekideak oso pozik eta harro geratu dira dokumentalaren emaitzarekin. “Pandemiak gauza asko kendu dizkigu, baina dokumental bat grabatu eta Zinemaldian aurkeztea, hori da pandemian gertatu zaigun gauzarik handiena”.

BOLANTE BATEN HISTORIA

Oroimenak ez du etenik, minak bai

I. E.

Komando Autonomo Antikapitalistako kide José Miguel Etxebarria Alvarez ‘Naparra’ 1980ko ekainaren 11n desagertu zen. Harrez geroztik, bere familia bilaketa amaigabe batean murgilduta bizi da. Izan ere, bortxazko desagerpen batek ez du soilik desagertuaren bizitzarekin amaitzen; zauri sakon bat uzten du bere inguru eta gizartearengan ere. *Bolante baten historia* dokumentalak zauri horren transmisioaz eta giza-eskubideen defentsaz hausnarketa egiten du, Naparraren anaia Eneko Etxebarriak egia bilaketan egindako ikerketaren jarraipena eginez.

Iñaki Alforja eta Iban Toledo zuzendariak bost urtez aritu dira gaur Zinemaldian estreinatuko duten filma osatzen. “Oso denbora gutxi da, fa-

Iñaki Alforja zuzendaria.

PABLO GÓMEZ

miliak bilaketan eman dituen urteekin alderatzen badugu”, adierazi du Alforjak. Denboraz, memoriak eta haren transmisioaz hitz egiteko aukera baliatu dute zuzendariak desagerpeni buruzko lan honetan. “Euskal gaztazkan ez dira desagertu asko izan, eta, asko ez direnez gero, oso istorio ezagunak izan beharko liriateke; baina ez da horrela”, dio zuzendariak. Etxebarriatarrak auzi honetan bizi izan duen bakardadea azpimarratzen du dokumentalaren sortzaileak. Familia oso bakarrik egon dela eta bakardade hori askatasun bihurtu dutela azpimarratzen du Alforjak: “Familia arrunt baten historia da hau, euren senitartekoaren oroimena aldarrikatzeko ibilbide bakarti horretan ETArekin, CESIDekin, eta NBErekin hitz egitera iritsi den familia batena”.

Alforjak zein Toledok argi zuten euren filma ez zela izango ikerketareportaje bat, ezta datuen bilketa hutsa ere. “Hasiera-hasieratik Enekok eta bere familiak pentsatu eta sine-tsi dutena sine-tsi du”, dio Alforjak, “haiek uste zutena izan da gure teoria, bere ausentzia eta kontraesankin”. Anaia protagonista bihurtzean, istorioa kontatzeko modurik zintzoena haren begiradatik egitea zela uste zuten, nahiz eta bertsio ugari egon.

Bolante baten historia filmaren egileek esanetan, garrantzitsua da gertatutakoa orain kontatzea eta hurrengo belaunaldiari ez uztea herentzia gisa. “Gizarte gisa eman behar dugun hurrengo urratsa giza-eskubideen baurrekoak jartzea da, horrek ikuspegi zabalagoa eta sendagarriagoa emango liguke guri guztioi”, esan du Iñaki Alforjak.

Euskadiko Filmategiaren ziklo berria

Nuevo ciclo de la Filmoteca Vasca

**EUSKAL EMAKUME
ZINEMAGILEAK I
CINEASTAS VASCAS I**

2021

URRIA-ABENDUA
OCTUBRE-DICIEMBRE

**EUSKADIKO
FILMATEGIA**
FILMOTECA
VASCA

www.filmoteca.eus